

Sõnumid

Ilmub 1993. aastast

mai 2006

nr. 100

Sirvides EMÜ Sõnumeid

EMÜ taastati 1989.aastal, ühingu hääle-
kandja Sõnumid hakkas ilmuma 1993.
aastal. Hoiame käes ajalehte number 100.
Ümmarguse juubeli tähistamiseks vaatame
pisut ajas tagasi sirvides ilmunud ajalehti.
Senist Sõnumite toimetamist ja ilmumist
võib jagada perioodideks 1993 – 1999 (62
numbrit) ja 1999-2006 (38 numbrit).

1993 – 1999

Esimesel perioodil toimetas väljaannet
EMÜ esimees Vello Denks ise, vormilt oli
ta käsitsi paljundatud ja köidetud infoleht,
mida levitati vaid ühingu siseselt. Tehniliselt
oli kvaliteet küllaltki madal, mitmed
tekstid olid halvasti loetavad, paljundatud
fotode avaldamine oli mõttetu. Esimesel
aastal valmitati infolehte ainult 25 eksemplari
ning seda paluti volinikel paljundada või
anda teistele liikmetele lugemiseks edasi.
Alates 1994 aastast saavutati tiraashiks juba
200 eksemplari. Sõnumeid anti välja aastas
kuni 14 numbrit. Alates esimestest numbrist
test kummitas toimetajat pidevalt kaastööde
puudus. Vello Denks tegi ära väga suure töö

juhtides ühingu ning toimetas sisuliselt üks-
inda väljaannet.

Antud ülevaate koostamisel ei ole käsit-
letud kõiki selle perioodi ajalehti, ka kirjutisi
nendest on käsitletud valikuliselt, seetõttu ei
ole selle perioodi kajastamine täiuslik.

Esimese perioodi Sõnumites käsitletud
materjali jagaksin teemade järgi järgneva-
tesse gruppidesse:

• Poliitika

Väga hulgaliselt leiab selle perioodi aja-
lehtedest väljavõtteid ja koopiaid teistest
ajalehtedest mitmesugustel üldpoliitilistel
teemadel. Ära on toodud Eestimaa Rahvus-
liku Taassünni (ERT) Võrumaa piirkondliku
ühenduse põhikiri, Eesti metsateenijate
kongressi resolutsioonid, Metsaerakonna
reklaami, riigikogu valimiste ajakava jms.
Avaldatud on kirju vabariigi valitsusele,
näiteks riigimetsanduse Põllumajandusmi-
nisteeriumi alluvusse viimise vastu. Ajale-
hest saab lugeda ka kirju metsapoliitilistel
teemadel. Riigi Metsaametile saadetud kir-
jas soovitakse metskonna maksimaalseks
suuruseks 4800 ha ja jaoskonnale 2400 ha.
Maakondade metsaametite Liit kirjutab, et
EMÜ on ülepoliitiseeritud ja on minetanud
kutseühingu ülesanded. MÕIK- ile tehakse
ettepanek metsaülemate päevade teemade
kohta. Lääne-Viru metsaülemate ettepane-
kus Riigi Metsaametile soovitakse metskon-
dadele õigust tegeleda kogu metsamajanduse
tsükliga, s.h. raiega. Eraldi ettepanekutega
RMA-le on esinenud ka Valga, Rapla ja Jõ-
geva metsaülemad. A. Talijärv selgitab oma
kirjas riigikontrolör H. Merile RMA ja Met-
sakapitali tegevust ning põhjendab, miks jäi
kasvavalt metsalt käibemaks tasumata. Kir-
jas AÜ-le põhjendab peadirektor A. Talijärv
reformi vajalikkust. Metsakapitali tulude ja
kulude aruandest selgub tulude vähenemine
ja kulude suurenemine. Metsandusnõukogu

Selles numbris:

- Sõnumid 100
- Metsaülemate pöördumine
- Nõupidamine Tartus
- Teenekas metsanaine
A.Ratt
- Juubelid

protokollist võib lugeda arutelu riigi met-
satööstuse vajalikkuse üle. R. Ratase kirjas
keskkonnaministrile tehakse ettepanekud
metsamajanduse ja looduskaitse sidumiseks,
mitte moodustada maakondlikke metsaame-
teid, metskonnad vabastada raiekoostusest.
EMÜ on avaldanud seisukohad metsandus-
reformi suhtes ning teinud pöördumise asja-
tundjate poole komisjoni moodustamiseks.

Avaldatud on T. Ehrpasi artikkel “Met-
samehed koondada, metskonnad liita, raha
pealinna saata” ning minister V.Reiljani
kommentaar sellele (metsanduses liiga suur
kulu juhtimisele!). V.Reiljan hoiatab 1998.
a. ajalehes “ Postimees” ohu eest langeda
vanasse metsamajandite aega ja toetab elu-
jõulisi metskondi. Prof. A.Nilson on teinud
märgukirja-ettepaneku õigusvastaselt vöö-
randatud maade kohta.

Kajastamist on leidnud veel metsaüle-
mate päevad, Eesti- Taani metsaprojekt ning
RMK tegevuskava 1999-2001.

• Seadused ja normdokumendid.

Sõnumites on ära trükitud Jahikorraldus-
se seaduse eelnõu koos jahirendilepinguga,
Metsakapitali seaduse projekt, Riigi Tulun-
dusametuse seaduse projekt, EMAP eelnõu,
Metsaseadus (1998), Metsaseaduse eelnõu
koos keskkonnaministeeriumi seletuskir-
jaga, ülevaated Metsaseaduse lugemisest ja
hääletustulemused riigikogus, Metsaseadu-
se täiendamise seaduse eelnõu (1999), Eesti

metsapoliitika alused ja põhijooned Avaldamist leidsid ka Raielankide eraldamise ja raiutava puidu koguse määramise eeskiri, Eesti Metsaseltsi põhikiri, Riigilipu kasutamise kord ja RMK põhimäärus.

• EMÜ siseasjad

Sõnumites on ära toodud ühingu juhatuse ja volikogu koosolekute protokollid koos volikogu koosoleku registreerimislehtedega. Protokollid on tihti käsitsi kirjutatud ning seetõttu halvasti loetavad. Agu Palo toob 1994. aasta koosolekul välja vajaduse laiemale publikule mõeldud metsaajalehe järele. V. Denks kavandab Sõnumite kõrvale ajalehe Hong laiemale lugejaskonnale ning ootab kirjutisi ka metsateaduslikel teemadel, pakkudes ise välja 20 teemat. Juhatus avaldab ka oma eelarveid ning ka palvekirja toetuste saamiseks valvemetskondadelt 500 kr., majandusmetskondadelt aga 1000 - 2000 kr. Samas on toodud volikogu otsus, mille kohaselt annetati Metsaerakonnale 20 000 kr. EMÜ raha.

Alati on kajastatud väljaandes üldkogusid, mis sel ajal toimusid ca 130 liikme osavõtul! Aruannetest selgub, et 1998. aastal oli ühingul 187 liiget, sealhulgas 88 tegevmetasäilemat, 24 abimetsäilemat, 13 metsnikku ja 35 pensioneerunud metsäilemat. 1994. a. üldkogul toimus usaldushääletus V. Denksile, poolt oli 69, vastu 7 ja erapoole tuid 16. T. Uuetalu ja T. Ehrpais avaldavad oma kirjas arvamust, et EMÜ ja metsaerakond peavad olema eraldatud.

Ajalehes tehakse ettepanekuid RMA peadirektorile metsäilemate kaasamiseks töögruppidesse, metskondade ettevõtluse arendamiseks ja metsäilemate harimiseks. 1996. aastal tehakse pöördumine oma liikmete poole metskondade liimise ja juriidilise isiku staatuse kaotamise asjus. Tehakse ettepanek metskonna allutamiseks otse metsaametile. Juhatus arvamuses metsamaterjalide müügist tehakse ettepanek 25% kogusest realiseerida vabamüügil. Kagu metsäilemad teevad ettepaneku metskondade rolli tugevdamiseks.

Sellel perioodil töötas edukalt ka EMÜ aukogu, mille tegevust ka kajastati (Piirsalu metsäilem V. Lai). 1999a. ilmus V. Denksilt ühingu 10. aastapäevaks ülevaade ühingu tegevusest.

Avaldamist on leidnud ka kirjastamisleping Malev Margusega, tööleping Malle Uiboga ning abipalve ühingu arvuti muretsemiseks.

• Reisikirjad

Sellel perioodil ilmus reisikirju väga vähe. V. Denks kirjutas reisist Rootsi Husq-

varnasse ja Jonköpingisse, A. Erik, V. Denks ja K. Humal külastasid Saksamaad, millest ilmus A. Eriku meenutus ka veel 10 aastat hiljem. Riias toimus kohtumine Läti ja Leedu metsameeste ühingu esindajatega.

• Metsanduse ajalugu

Jällegi on ära toodud rida koopiaiad varasematest väljaannetest (K. Keerdoja Eesti Metsäühingute Liit 1930 - 1944, J. Luik Eesti Metsäühingute Liidu 10 aastapäevaks, Eesti Metsamees Eksiilis). Avaldatud on Põllutööstusministri kiri metsäilematele (1923. a.) soodustingimustel saadud metsamaterjali edasimüümise kohta. Sellel teemal leiame ka originaalkirjutisi (T. Meikar, Riiklik Metsatööstus, Metsavahtidest ajas ning M. Margus, EV ennesõjaajase metsäilema volitused).

V. Denks pöördub lugejate poole abipalvega toetada Pähni Metsamuuseumi eksponaatidega.

• Metskonnad

Metskondade elust on toodud projektid Kiidjärve Huvimets, Kiidjärve küla arendamise ja külakeskuse projektid, vabariikliku vahtkondadevahelise konkursi tingimused, EMÜ dokument riigimetskondadest (1995) Metsäilemad avaldavad arvamust (1996), et metskonna optimaalseks suuruseks on 10 000 ha, metsavaht on vajalik amet. O.Uiibopuu artiklist selgub, et 1994. aastal oli 188 metskonda keskmise pindalaga 6300 ha, 9000 - 16 000 ha pindalaga metskonda ei suuda metsäilem aga juhtida! Kirde metsäilemad kaebavad, et ei jõua enam kände mõõta ning metsamaterjali vedu toimub peamiselt ööseti.

Avaldatud on ka küsitluse tulemused (1995) metskondade tegevuse ja suuruse kohta (vastas 42 metsäilemat, 23%). Suurimateks probleemideks olid sel ajal kindlusetus, rahapuudus, metsavargused, maareformi aeglus, töötajate puudus. 1999.a on toodud RMK kirja koopia RMK struktuuriüksustest.

Sõnumilehest on tehtud koopiad artiklitest "Metsavahi lahkumine" ja "Mets ei jää valveta" (A. Talijärv).

• Metsateadus

H.Tullus kirjutab valikraietest ning U.Saetalu kogemustest Saare metskonnas metsade rikastamisel rhododendronitega.

• Varia

Sõnumites leidub materjale paranähtustest (veesoontest metsas ja mujal, Nostradamuse ennustused, I.Mangi ennustused,

nõiavitsahuviliste õppepäev, nõiavits annab vett jne.). Avaldatud on ka E.Kalde tegevuslitsentsi koopia. Toodud on Kuuse-taadi ilmajutt, J. Kruusealle loeng juhtimisest. Reklaamitakse Luua metsakooli, ELF-i ja metsandusraamatuid (Eesti metsäilemate saatusest). Akadeemiline Metsaselts teeb üleskutse biograafiliste kirjutiste kogumiseks. Sõnumitest saab ka teada kuidas mängida petanque'i ja kuidas hooldada ja korradada ajaloolisi kalmistuid (juhend).

Iga ajalehe esikaant ilmestab loodusteelmaline luuletus.

• Personaalia

Juubelite tähistamisel on tavaliselt piiratud nime ja täitunud aastate märkimiseks. H. Ripsi ja I. Sirkase puhul on kirjutatud umbes 10 rida, R. Kiisleri juubeli puhul on V. Denks kirjutatud terve lehekülje. Lahkunud ühinguliikmete mälestamiseks on avaldatud lahkunu nimi (L. Palu, M. Kukkk, T. Kübard, E. Aas). Ära on märgitud K. Pai ametist lahkumine ning valgetähe ordeni saajate nimed - E. Laas, A. Koll, H. Taimre.

Mõnes ajalehes on lõpus märges - Önne, kel tähtpäev.

1999 – 2006

1999. aastal toimunud üldkogul valiti uus juhatus ning esimeheks E.Ilmet. Uue vormi ja sisu sai ka EMÜ Sõnumid. Ajalehte hakati trükkima Võru trükikojas "Täht". Ilmuma hakkasid valdavalt originaalkirjutised ja fotod. Tiraashiks kujunes 250- 300 eksemplari ning aastast ilmus 5-7 numbrit. Ajalehte levitati peale EMÜ liikmete ka teistele metsandusasutustele. Ilmuma hakkasid rubriigid metskonnad, teenekas metsamees ja ajaloo veerg.

Selle perioodi Sõnumite teemad on järgnevad:

• EMÜ siseasjad

Endiselt ilmuvad üldkogu, volikogu ja juhatuse koosolekute protokollid, sõna võtab esimees, avaldatakse aastaaruanded, EMÜ seisukohti. EMÜ teeb RMK peadirektorile ettepanekuid, metsäilemad pöörduvad RMK juhtide poole RMK arengu küsimuses. Ära on trükitud ka EMÜ arengukava projekt. Juhatus kohtus RMK peadirektori A.Onemariga (Rava, Võru, Sonda, Väandra, Tartu), A. Kallasega (Roosta), Ü. Viilupiga (Pikknurme, Keila, Kabala). EMÜ juhatus kohtus ka peaminister M. Laariga, volikogu peaminister J. Partsiaga, keskkonnaminister V. Reiljaniga. Avaldatud on metsäilemate probleemartiklid - K. Tiganik kirjutab metsäilemate vastutusest (Sõmerpalu mk. juhtum), K. Tiganik, T. Ehrpais, A. Koll, J. Jaaska aastast 2001 metsäilema pilgu läbi. Sõnumites on ära

toodud EMÜ sektioonide töökord (projekt) ning sektioonide koosolekute protokollid. Tutvustatakse uusi liikmeid (P. Kõresaar, R. Jürgenson, E. Raav) ning esitatakse ka liikmemaksu võlglaste nimekiri. Eraldi number kajastab EMÜ 80 juubelikonverentsi Järveljal. Selles numbris ilmusid artiklid metsaülemate läbi aegade I. Etverkilt, EV enesõjaaegsete metsaülemate koosseisust M. Marguselt, EMÜ 80 aastast E. Ilmetilt, akadeemilise metsandushariduse ja metsateaduse hetkesisust P. Kaimrelt, metsandusorganisatsioonist T. Meikarilt, riigimetsandusest H. Tederilt.

• Metsapoliitika

Avaldatud on EMÜ seisukohad RMK sisemise töökorralduse parandamiseks, metskondade tänastest probleemidest. EMÜ pöördub peaministri poole metsandusküsimustes. Sellele vastab keskkonnaminister H. Kranich, kes iseloomustab metsaülemaid kui oma ametikohast kinni hoidvaid ametnikke. E. Ilmet kirjutab reformituultest riigimetsa kohal. Lugeja A. Saatmann arvab, et veel ei ole kõik kadunud. J. Tambergi artikkel kannab pealkirja "Läbi tumedate prillide." E. Ilmet ja P. Kask kirjutavad, et raierahu on järjekordne löök põlisrahvale. Kajastatud on metsanädala üritusi Rāpinas, Tartus, Kilingi Nõmmes. H. Teder teeb ülevaate metsapäevadest eile ja täna, I. Etverk teekonnast uue metsaseaduse projektini. Ilmus ka ülevaade Eesti riigimetsanduse 85. aastapäeva tähistamisest ja metsaloolisest konverentsist.

Avaldatud on ka ülevaade RMK arengukava koostamisest.

• Metskonnad ja RMK

Metskodade rubriigis on tutvustatud Vardi, Kabala, Võru, Piirsalu, Antsla ja Pikknurme, Veriora (Ilumetsa) metskondi. Avaldatud on metskondade koosseisu koond 2000- 2002. Ain Saapari sulest on ilmunud kirjutus - "Metskond - RMK visiooni elluviija", K. Tiganikult "Metskonna tööjõud ja tellitud teenus. Tutvustatud on ka Rāpina-Vārskala puhkeala, Nõva puhkeala ja Hiiesti 2001, puhkemajandust kaitsemetsades puhkemajanduse tooteid ja eritooteid (A. Erik). Loodushoiu alasest kokkusaamisest Nõval ja loodushoiust metsaülema pilgu läbi teeb ülevaate K. Tiganik. T. Sein avaldab artiklid "Hiiesti matkapäevad Peraküla rannas ehk üritus, kuhu EMÜ telgi jaoks ruumi ei leitud ja "Puhkemajandus ja metskond". A. Süda kirjeldab Oru parki kui puhkemajanduse objekti.

Sõnumites on ülevaated kõigist sel perioodil toimunud metsaülemate päevadest (Kehtna, Sagadis, Lapaninas, Hiiumaal,

Võrus. Ilmusid ka metsaülemate arvamused metsaülemate päevadest.

Sõnumitest saame ka teada, et Loode regioon on RMK ustav jünger (M. Emberg).

• Seadused

Avaldatud on metskonna põhimääruse projekt.

• Ajalooveerg

Rubriigi oluliseks kandjaks on olnud M. Margus sarjaga Eestist sõja tõttu läände siirdunud metsandusnimestest (Saksamaale, USA-sse, Kanadasse, Rootsi, Inglismaale).

Ilmunud on kirjutised metsanduse suurkujudest P. Reimist ja O. Danielist. K. Tiganik kirjutab Veriora metskonna moodustamisest ning metskonna ja jahinduse vahekorra esimese vabariigi ajal.

T. Meikar teeb huvitava uurimusliku ülevaate EMÜ 80 juubeli ja EMÜ Sõnumite 10 aastapäeva puhul. I. Etverki sulest ilmus põhjalik lugu Kilingi metsadest ja meestest.

Kirjakstist leiame traagilise loo metsaülem G. Shitikovi saatusest.

• Metsateadus

Selles valdkonnas on tutvustatud magistritöid kaugeisest (R. Uiga) ja metsauuendusest (P. Kõresaar), võõrpuuliikide rolli metsanduse kultuuripildis, mändi kui aasta puud, vääriselupaiku Saaremaal. L. Tarangu poolt on esitatud pärandkultuuri uurimise, inventeerimise ja arvelevõtmise meetodika.

• Teenekas metsamees

Rubriigis on kajastatud H. Tederi, A. Eriku, V. T. Denksi, Ü. Tamme, T. Frey, A. Kolli, A. Palo, K. Ilmeti, T. Ehrpasi, E. Kohhi, J. Tiivoja, R. Kiisleri, K. Simsoni, J. Anni, T. Vahari, A. Ratti elu ja tööd.

• Reisikirjad, kontaktid

Avaldatud on ülevaated Balti metsaseltside konverentsidest Kaunases, Lätis, Sagadis, Liepajas, Võrus ja Palangas. Tutvustatud on õppereise Baierimaale, Rootsi, Sloveeniasse, Austriasse, Itaaliasse keskkonnakoolitust Soomes, Pihkva mudelmetsa. Lugeja saab teada, et Soome metsavalitsus on meist sammu võrra ees ning torm Rootsis mõjutab puiduturgu mitu aastat. Ilmunud on ülevaated metsanduse ja avalikkuse suhetest Soomes ja metsanduse populaarsusest Euroopas.

• Sport

Kajastatud on metsatöötajate talimänge, Euroopa metsameeste talinädalaid Valgeve-

nes ja Sarajevo. T. Ehrpais kirjutab EFNS-i talimängude tulekust Eestisse.

• Varia

Avaldatud on kaastööd metsaistutustalgutel sünnipäeva pidamisest ja heakorranädalast (metsade prahistamisest). Ilmunud on teated metsateaduskonna vilistlaste kokkutelekust, metsarahva üritustest, ülevaade metsaseltsi tegevusest (2000.a). Tutvustatakse ka lihavõtteid ja jõulusid. Keskkonnaministeriumi teabelehest on tehtud uudistest refereeringuid.

• Personaalia

Perioodi esimestel aastatel avaldati ainult nimi ja täitunud aastad, alates 2002. aastast on juubilar tutvustatud (R. Kohv, J. Jaaska, J. Tiivoja, T. Raudsaar, T. Lehesmets, A. Sepp, P. Puhke, R. Piirvee, Al. Pristavka, J. Ruut, A. Kevvai, E. Kaar, M. Margus, A. Ambros, E. Väärtnõu, L. Kübard, A. Saarma, E. Saarman, J. Pidim, A. Ling, H. Paimets, K. Tiganik, T. Küünal, P. Kask, A. Aav, H. Kuusk, R. Rummel, T. R. Ainso, I. Sirkas, A. Palo, E. Heinleht, R. Lass, A. Siimenson, T. Ruus, O. Uibopuu, A. Koll, K. Simson, R. Völli, A. Muttik, P. Eenla, J. Neljandik, H. Kübard, Ü. Aruoja, H. Post, P. Salum, A. Süda, M. Jõelaan, E. Raav, J. Põldma, Ü. Vask, K. Ilmet, A. Koll, A. Roone, T. Türk, H. Rebane, E. Koemets, P. Värk, E. Jürman, Ü. Inti, V. Nõmm, L. Kallas, J. Värva, J. Schults, J. Koort, A. Urbel, H. Heinleht, O. Etverk, E. Ilmet, A. Erik, A. Teder, A. Umbsar, T. Haas, M. Markus, R. Antsmäe, M. Allikvee, K. Ruukel, L. Kunnus, M. Sõukand, K. Kokuta, M. Green, L. Nõmm, O. Näkk ja U. Saetalu). Meeles on peetud K. Simsoni, J. Koorti ja Al. Siimensoni ülikooli lõpetamist ning K. Tiganiku Valgetähe ordeni saamist, V. T. Denksile mälestuskivi avamist, metsandusteaduskonna 80. juubelit ja A. Eriku elu tipphetke.

Lahkunutele on avaldatud nekroloogid (V. Tilk, Z. Raskasov, T. Ehrpais, N. Küttis, E. Pastik, H. Kosenkranius, E. Kohh, A. Pailvel, A. Katus, V. T. Denks.)

Peaaegu inimeste tutvustamist selle ajalehe üheks suuremaks saavutuseks ning avaldan kõigile kaasautoritele tänu.

Kokkuvõtteks võib öelda, et ühingu ajaleht on oma ajastu nägu. Esimesel perioodil oli infokanaleid vähem, seetõttu ka avaldati ühingu sisesealt rohkem poliitilise sisuga dokumente ja seadusi. Täna internetiajastul on ajaleht suunatud veidi laiemale ringile ning rohkem pööratud näoga inimese poole. Ajaleht on kindlasti ühe ühingu elujõu näitaja ja tema ajaloo peegel. Ühingu ajalehte

loetakse õige hoolsalt ka väljaspool ühingu, vastukaja edasiseks tegevuseks on alati kõigilt oodatud.

PRIIT KASK
toimetaja

Vastukaja:

K. Tiganiku arvamus ajalehest.

Minu arvates on ajaleht väga vajalik.

Kõige pealt on teda vaja kui meie tegevuse info edasikandjat oma liikmetele, sest paljudele liikmetele muud infot meie tegevusest kätte ei tule.

Teiseks on igal ühingu liikmel võimalus lehe kaudu avalda oma arvamust ja seisukohti nii ühingu kui ka muude eluvaldkondade kohta.

Kolmandaks on leht ka kui ajalooline dokument, mille kaudu on meie ühingu tegevus jäädvustatud ajalukku.

Leian, et praegune ajaleht on igati tase- mel. Mitmed meie lehes olevad valdkon- nad, nagu õnnitleme, metskondade tegevus, ajalooveerg, on ilmselt meie ajalehe näite põhjal leidnud kajastamist ka RMK ajalehes "Metsamees"

Ettepanekud edaspidiseks.

Kindlasti peaks jätkama nende valdkon- dade kajastamist, mis praegugi lehes, nagu ajalooveerg, õnnitleme, metskondade te- gevus, teenekas metsamees. Muidugi tuleb ikka kõigepealt kajastada EMÜ- ja ka kogu metsandussektoris toimuvat tegevust.

Rohkem võiks olla muidugi kirjasaatjaid ja muid kaastööde tegijaid. Aga see on raske probleem, ega siis kedagi vägisi kirjutama ei pane.

Jätkama peaks metskondade ja metsaüle- mate tegevuse kajastamist. Oli olemas selli- ne valdkond nagu "...metskond eile ja täna". See ehk tooks ka metsaülemate hulgast roh- ke kaastööde tegijaid.

Üldse võiks rohke olla metsaülemate poolt rohkem selliseid probleemartikleid, kus käsitletak metskondade tegevuses esi- nevaid probleeme nii RMK tegevusvald- konnas kui ka looduskaitsega seonduvas. Samuti võiks jagada oma kogemusi erine- vate metsamajanduslike tegevuste läbiviimisel (metsakultuuride rajamine erinevates kasvukohtades ja selle tulemused, häil ja valikraied, noorendike hooldamine puulii- giti, harvendusraied käsitsi ja masinraietega jne.). Paljud metsaülemad on siin igasugu- seid erinevaid katseid teinud.

Metsaülemate pöördumine

Käesoleva pöördumise "RMK arenduste- gevusest" koostamise formaalseks algus- päevaks ja ajendiks oli peametsaülemate 14.02.2006 koosoleku protokolliline otsus, kus metsamajandusregiooni nimetamine vastutusüksuseks eelarve mõistes tekitas metskondades tõsist vastukaja, milline saab olema metskondade roll ja vastutus kujune- vas situatsioonis.

Metsaülemate Ühing, koondades ena- must tegevmetasäulematest, otsustas seepea- le algetada protsessi, millega kirjeldatakse probleeme, mis tänasel päeval RMK-s esi- nevad. Siinkohal peab mainima, et kõik küsi- mustikud, arvamused, erinevate regioonide metsaülemate koosolekute protokollid jne. on olnud ettevalmistavad vahendid pöör- dumise koostamiseks, neid ei olnudki plaa- nitud avalikustada. Töömaterjalides on tihti arutatud emotsioonidest kantud variante. Metsaülemate eesmärk oli kujundada välja ühine platvorm, kus kajastuksid kõikide re- gioonide metsaülemate arvamuste ühisosad, see avalikustada ja edastada tippjuhtkonnale, peametsaülematele ja ka metsaülematele, kes ei osalenud "Pöördumise" sõnastamises.

Kindlasti ei saa me väita, et kõik met- säülemad selle pöördumisega 100% nõus on, igal inimesel on oma arvamus, aga mär- kimisväärne on see, et ühise pöördumise nimel oldi valmis välja minema kompro- missidele ja korrigeerima oma arvamust sel- liseks, et see vastaks ühisele pöördumisele. Selles protsessis on avaldatud ka arvamust, et Ühing oma tegevusega "loobib RMK-le kaikaid kodarasse". Sellist arvamust met- säülemate poolt saan nimetada äärmiselt vas-

tutustundetuks, kahju on, et RMK-s töötab inimesi, kes on oma positsiooniga nii rahul, et ei tunnista mingis variandis muudatuste vajalikkust.

Pöördumise formaalset ajendit sai nime- tatud juba eespool, aga tegelikud põhjused peituvad ilmselt palju kaugemal ajas ja süga- vamaal kõigis inimestes, kes täna metskonnas töötavad. Alguse on saanud need juba 1999. aastal RMK-d moodustades, millele eelnesid korrastustööd 3-aasta jooksul, mil optimee- riti metskondade ja metskondades töötavate inimeste arvu. See on jätnud sügava jälje metskonna töötajate hinge. Maad on võtnud jätkuv hirm vähendamiste ees ja pidev tead- matus oma tuleviku suhtes. Sellise pideva stressi tingimustes ei saa RMK-s mingile positiivsele arengule loota.

Metsaülemate arvates pidurdavad RMK arengut järgnevad põhjused:

- 1) *RMK tegevuse eesmärgid on ebamäärased, sellest tulenevalt on keeruline objektiivselt mõõta tegevuste tulemuslikkust ning motiveerida inimesi panustama tulemuse parandamisse;*
- 2) *viietasandiline juhtimishierarhia – peadirektor-metsamajandusdirektor-peametsaülem-metsaülem-metsnik – sisaldab eneses efektiivselt juhtimiseks liialt palju tasandeid;*
- 3) *kasutatav tulude ja kulude eelarvestamise skeem ei motiveeri tulude suurendamist;*

- 4) *RMK tegevused on ülima detailsuseni reglementeeritud ning mittevajaliku aruandlusega koormatud.*

Neid probleeme ei ole vastavalt oma ase- tusele võimuhierarhias kas julgetud või ta- hetud lahendada.

Lisaks eelpoolnimetatutele on suure- danud vajadust tulla välja metsaülemate ühi- se pöördumisega erinevate töörühmade te- gevus, mille eesmärk on jäänud ebaselgeks, või mis ei ole tegevust alustanudki. Kunagi ei ole peetud vajalikuks moodustada töörühmi metsaülemate juhtimisel. Metsaülemad on olnud sobilikuks dekoratsiooniks iga-aastas- tel metsaülemate päevadel, kus on mängitud demokraatiat ja lahatud probleeme, aga ellu viiduna meenuvad neist üksikud. Kui esitada pärimisi, miks on olukord selline, saadetakse metsaülematele demagoogiast pulbitsev kiri "arengukava tehes vaieldi ju paljud problee- mid töörühmades läbi ja kõikide töörühma- de koosseisus olid ka metsaülemad".

Arengukava koostamise juurde valiti metsaülemaid läbi "Vain ja Partnerid" kooli- tuse, kus valituks osutunud metsaülemad pi- did läbima sõna otseses mõttes konkursi, et pääseda arengukava koostamise juurde, ena- mus töörühmadesse kuulunud inimesi arvati sinna aga automaatselt oma töökohtade põh- jal. Selle tulemusena ei pääsenud metsaüle- mate seisukohad peaaegu üldse mõjule. See on samuti üheks "Pöördumise" ajendiks.

Peamine põhjus aga, mille tõttu sai kokku pandud metsaülemate pöördumine, on see, et metsaülemate erinevate tippjuh- tkonnaga kohtumiste tulemuse kasutegur

on olnud suhteliselt väikene, kuna ka metsaülematel pole olnud oma konkreetseid seisukohti. Erinevad protokollilised otsused tõestavad, et metskondi puudutavad otsused tehakse töörühmade, kõrgetes kabinettides, käskkirjadega ja peametsaülemate nõupidamistel, seetõttu soovime oma "Pöörumisega" algatada asjalikku ja ausat dialoogi erinevate võimutasandite vahel, et otsused, mis tehakse, oleks läbi arutatud võrdselt esindatud erineva taseme juhtidega. Kahjuks on täna olukord selline, et metsaülemad ei ole avalikult saanud vastuseid isegi nii lihtsatele küsimustele:

1. Kas RMK praegune struktuur on optimaalne ja ei vaja muudatusi
2. Kas RMK eesmärkides, struktuuris ja töökorralduses on vaja teha muudatusi.

Metsaülemate pöördumisest.

Metsaülemate pöördumine, mida tänasel päeval arutatakse, on koostatud Eesti Metsaülemate Ühingu nime kasutades kolmel põhjusel:

1. Metsaülemate Ühingu üheks eesmärgiks on liikmete kutsealaste ja kodanikuõiguste ning huvide esindamine ja kaitsmine, metsanduse edenemisele kaasaaitamine
2. Ühing taotleb ja toetab riigimetsaametnikkonna püsimist;
3. Ühingu struktuur võimaldab muuhulgas efektiivselt koondada ka tegevmetasaülemate ettepanekuid ja arvamusi.

RMK areng on jõudnud faasi, kus oleks vaja teha organisatsiooni efektiivse arengu tagamiseks juhtimisstruktuuris teatud muudatusi. – sissetulekute kasvu pidurdumine, väline hinnasurve tööjõuturult annavad kokku kahanevad majandustulemused (Koostöökoja protokoll 15. 11. 2005). Organisatsiooni juhtimisteooria järgi on vaja alustada muudatustega faasis, kus organisatsioonil läheb veel majanduslikult hästi, tulude kahanemise faasis on juba hilja alustada muudatustega efektiivsuse suurendamiseks

Käivitunud on RMK põhimääruse muutmine, protsesside kaardistamine, arengukava eesmärkide ja mõõdikute korrastamine. – põhimääruse muutmise protsessi ei ole kaasatud ühtegi metsaülemate esindajat, protsesside kaardistamine toimub konsultatsiooniosakonna juhtimisel, ei ole infot kas metskondade esindajaid on töösse kaasatud, arengukava eesmärkide ja mõõdikute korrastamiseks on kuuldavasti moodustatud 10-14 liikmeline arendusrupp, kuhu meieni jõudnud info kohaselt kuulub 1 metsaülem.

Olukord, kus metskondadel puudub sel-

ge info, kas RMK struktuuriga on vaja tegeleda, kas sellega tegeldakse ja kes sellega tegeleb on ebanormaalne. Organisatsiooni kõige tähtsam klient on tema töötaja, töötaja peab valdama kogu infot, olgu siis halba või head, mis puudutab tema organisatsiooni arengut. Antud situatsioonis peame vajalikuks tuua välja metsaülemate ettepanekud käesoleva pöördumise kaudu, kuna muid kanaleid mööda ei ole metsaülemate ettepanekuid soovitud.

1. **Peame kõige otstarbekamaks tugevat territoriaalsel printsiibil tegutsevat metskonda. Kõik paralleelstruktuurid ja -valdkonnad peab koondama ühtse territoriaalse metskonna mudelisse. Funktsionaalsed tööülesanded tulevad arvesse territoriaalse metskonna siseselt.**

Metskond peab olema otsene vastutaja kõigi tegevuste eest, mis tema territooriumil toimuvad, see annaks võimaluse metskondadele ka kahaneva tulu tingimustes leida endale muid tegevusi peale metsamajandusliku tegevuse. Suuremate metskondade puhul on võimalik metskonnasisene spetsialiseerumine erinevate tööliikide peale (puhkemajandus, raied, teede ehitus, jaht, taimla, müük, metsakorraldus jne.)

2. **Metskond on kogu RMK toimimise põhiline alus ja kogu RMK struktuur ja tööülesanded ehitatakse üles lähtudes metskondade vajadustest RMK-le seatud eesmärgi täitmiseks.**

Metskond on üksus, kelle juhtimisel viiakse läbi 95% RMK-le tulu toovatest tegevustest, milliseid tugistrukture ja spetsialiste metskond talle RMK poolt seatud eesmärkide saavutamiseks vajab, tuleb selgitada uute, tugevate, oma tegevuse eest vastutavate ja suurema tulu teenimisest huvitatud metskondade vajadustest lähtuvalt. Metskonna tasandil on vaikselt ära nihkunud enamus operatiivsete juhtimisotsuste tegemine, metskonnas toimuvat tegevust juhitakse nii regiooni, kui peakontori osakondadest(metsakorraldus, puhkemajandus, jahimajandus), samal ajal on seadusest tulenev vastutus täielikult metskonna kanda. Ei saa vastutada teisel tasandil tehtud otsuste täitmise kvaliteedi eest.

3. **Investeeringud infotehno-loogiasse peavad võimaldama RMK-l välistada kulutused juhtimisotsuseid dubleerivatele struktuuriüksustele.**

Ei ole normaalne olukord, kus vahelüli üheks ülesandeks on info edastamine, kogumine ja kokkuliitmine. Meie infosüsteemid arenevad iga päevaga edasi, kui süsteemi on õige number sisestatud, ei ole vaja vaheüksuse jaoks moodustada Exceli tabelleid, et eri spetsialistidel oleks võimalik neid tabelleid töödelda. Vahelüli ei pruugi olla alati regioon, on olnud juhtumeid, kus ka peakontori osakonnad tegelevad infosüsteemis olemasolevate andmete kogumisega metskondadest ja nende edastamisega.(kinnisvara osakond küsis mk-st põhivara nimekirju, mis tegelikult olid finantsosakonnas täielikult olemas)

4. **Muudatused RMK juhtimis-süsteemis ei tohi keskenduda kulude kokkuhoiule metskondade arvelt, vaid muudatused peavad hõlmama kogu RMK struktuuri, peakontorist metskondadeni.**

Metskondade arv on vähenenud aastatel 1999-2006 102 metskonnalt (Aastaraamat Mets 99) 64 metskonnani. Metskondade töökoormust väljendav indeks KI, mis väidetavalt ei näita tööjuhtide (metsnike) arvu vabariigis, on vähenenud nende aastate jooksul vastavalt kellegi soovile, nn. Tambovi koeffitsiendile või palgafondi olemasolule.(RMK arengukava alusel on tööjuhtide arv vähenenud aastatel 1999.a. – 2004.a.547-lt 389-ni.) Ainukene muutus, mis puudutab ülejäänud struktuure, oli 8 regiooni vähendamine 5-le regiooni. Muudes valdkondades on toimunud vaid töötajate ümberpaiknemine valdkonna sees ja peakontori täiendamine erinevate spetsialistidega.

Kahjuks peab tunnustama, et metsaülemad ei ole alati oma tegevuses lähtunud RMK huvidest, on olnud aegu, mil tugevalt esiplaanil on oma isiklik heaolu ja muga-vus. Loodame, et sellele "Pöörumisele" eelnenud protsessi käigus on metsaülemad muutunud rohkem kompromissialtimaks ja paremini ette valmistunuks.

Käesoleva "Pöörumisega" **ei tule metsaülemad välja valmis lahendustega**, vaid soovivad juhtida tähelepanu metskondade ja metsaülemate vähestele osalusele RMK juhtimises ning algatada muudatuste protsessi RMK-s, mille lõpptulemuseks oleks metsaülemal kui põhilise RMK struktuuriüksuse juhil taastatud õigus ja kohustus tegeleda oma hallataval territooriumil täies mahus juhi traditsiooniliste ülesannetega, nagu:

- planeerimine
- organiseerimine
- vastutus
- eestvedamine ja kontroll,

ning tal oleks olemas ka selge visioon, pühendumus, motiveeritus, usaldatavus ja julgus.

EMÜ juhatus kohtus RMK juhtkonnaga

20.aprillil toimus EMÜ juhatus ja RMK juhtkonna (peadirektor, arendusdirektor, metsamajandusdirektor, metsamajandusdirektori asetäitja ja peametsäülemad) kohtumine Tartus, Kantri hotellis.

Koosolekust osavõtjad tõdesid, et selline kohtumine on väga vajalik ning avaldasid lootust et selline arvamuste vahetamine ei jää viimaseks. EMÜ juhatuses Kaarel Tiganik esitas metsäülemate pöördumise.

Peadirektor Ü.Viilup arvas, et arengukavas toodud põhiväärtused avatus ja meeskonnatöö on soovunelm, mille poole rohkem püüelda. Koostööd eri valdkondade vahel on

vaja täiustada, kõik vastutustasandid pole veel selged, tihti püütakse vastutust edasi delegerida. Protsesside kaardistamisel selguvad muudatuste vajadused, kaardistamisel osalevad kindlasti ka metsäülemad.

Arendusdirektor Andres Onemar arvas, et RMK peaks olema juba väljas ajast, mil dialoogi alustada. Sisekommunikatsiooni on vaja kindlasti parandada, arvas ta. A.Onemar selgitas, et eelarve mooduli muutmine on antud IT firma ülesandeks, praegu on neile vaid kirjeldatud käesolev situatsioon. RMK eelarves on investeringukeskus, kasumikeskus, tulukeskus ja kulukeskus. Nende

keskuste toimimisel on tähtis meeskonnatöö, palju on metskonna tasandilt praeguseks liikunud regioonide ja keskuse tasandile.

Koosolekul arutati metsa ülestöötamise, hangetega, eelarvega, töörühmade tööga, protsesside kaardistamisega ja kommunikatsiooniga seotud probleeme.

Koosoleku lõpus tõdeti, et selline arvamuste vahetamine on väga vajalik. Koosolek lõppes ühise lõunasöögiga.

EMÜ juhatus

EMÜ juhatuses koosoleku protokoll

Tartu 10.04.2006

Koosolekust võtsid osa : E.Ilmet, P.Kask, H.Kauts, A.Kevvai R.Kiisler, A.Palo, A.Saapar, A.Sepp, K.Tiganik.

Koosolekust osavõtjad mälestasid leinaseisakuga kauaaegset EMÜ juhatuses liiget H.Posti. K.Tiganik andis ülevaate K.Ilmeti juubeli tähistamisest ning teavitab metsandusnõukogu töö käivitamisest. Metsandusnõukogu istungil käsitletakse statistilist metsakorraldust.

Otsustati kokku kutsuda EMÜ üldkogu 13.mail 2006. RMK kutsevoistlused toimuvad 15, 16. juunil kirde regioonis.

Koosolekul arutati EMÜ arengukava ja otsustati paluda K.Simsonilt ettekanne kutseühinguks muutmise võimalustest.

K.Tiganik selgitas RMK arengut puudutavate küsimuste saatmist regioonide metsäülematele. Tahtsime mõtteid koguda ning oma seisukohti paika panna, ütles ta.

Koosolek arutles RMK struktuuriüksuste ülesannete üle. Koosolek leidis, et RMK-s peab olema tugev territoriaalne metskond. Tugistruktuurid on vajalikud (näit. turustus, IT, jurist), kuid nende arvu ja alluvust peab täpsustama.

E.Ilmet tutvustas RMK struktuuri arutelu koostöökojas. Vajalik on kõigepealt protsessid kaardistada ja seejärel tasandid paika panna.

Koosolekust osavõtjad nentisid, et pole piisavalt informatsiooni RMK põhimääruse muutmise ja eelarve mudeli kohta. A.Saapar väitis, et kirde regioonis arutati peametsäülemate koosoleku otsused läbi. A.Saapar tundis muret paraleelstruktuuride loomise pärast. Looduskaitsekeskus on ka paraleelstruktuur.

Koosolekul osalejad nentisid, et metsäülematel on küll vastutus, kuid mingeid õigusi

enam ei ole. Oleks vajalik sõnastada metsäülemate ühised seisukohad ning neid tutvustada peametsäülematele ja RMK juhtkonnale. Metsäülemate ja peametsäülemate liit oleks RMK-s väga tugev jõud.

Koosolek töötas välja järgmise märgu kirja:

Arendustegevusest RMK-s.

Eesti Metsäülemate Ühingu juhatus arutanud Tartus 10. aprillil 2006 koosolekul kõikidest regioonidest saabunud metsäülemate seisukohti teeb alljärgneva pöördumise:

Leiame, et RMK areng on jõudnud faasi, kus oleks vaja teha organisatsiooni efektiivse arengu tagamiseks juhtimisstruktuuris teatud muudatusi. Käivitunud on RMK põhimääruse muutmine, protsesside kaardistamine, arengukava eesmärkide ja mõõdikute korrastamine. Peame vajalikuks antud teemadel alustada dialoogi peakontori, peametsäülemate ja metsäülemate esindajate vahel.

RMK kõigi regioonide metsäülemate ühised seisukohad on alljärgnevad:

1. Peame kõige olulisemaks tugevat territoriaalset printsiibi tegutsevat metskonda. Kõik paraleelstruktuurid ja -valdkonnad peab koondama ühtse territoriaalse metskonna mudelisse. Funktsionaalsed tööülesanded tulevad arvesse territoriaalse metskonna siseselt.

2. Metskond on kogu

RMK toimimise põhiline alus ja kogu RMK struktuur ja tööülesanded ehitatakse üles lähtudes metskondade vajadustest RMK-le seatud eesmärgi täitmiseks.

3. Investeeringud infotehnoloogiasse peavad võimaldama RMK-l välistada kulusid juhtimisotsuseid dubleerivatele struktuuriüksustele.

4. Muudatused RMK juhtimissüsteemis ei tohi keskenduda kulude kokkuhoiule metskondade arvelt, vaid muudatused peavad hõlmama kogu RMK struktuuri, peakontorist metskondadeni.

KAAREL TIGANIK,
Eesti Metsäülemate Ühingu
juhatuses esimees

Koosolekut juhatas Kaarel Tiganik
Protokollis Priit Kask

H.Tederi Kaara talus toimus 15. istutuspäev. Kahele raielangile istutati kuusetaimi ja kaseseemikuid. Pärast tööd istutati ühises lõunalaual ja vaadati metsafilmi.

Fotol istutavad kuusetaimi perekond Ruukel Lodja metskonnast, juhendab erumetsäülem J.Tiivoja.

Foto P. Kask

Teenekas metsanaine

Aini Ratt

Metsale pühendatud aastakümned

Selle aasta 31. märtsil oli viimast päeva ametis Viimsi metskonna metsnik Aini Ratt. Seljataha jäi tervelt 37 töörohkete aastat praktiliselt ühes kohas – Saku, hiljem Viimsi nime kandvas metskonnas. Alustas abimetsaülemana 01.märtsil 1969.a. Järgnes metsaülemana ametiaeg 01. aprillist 1978.a. kuni 01. märtsini 1992.a. mil Saku metskond liideti Viimsi metskonnaga. Ühinenud metskonnas jätkas 6 aastat taas abimetsaülemana, siis 5 aastat spetsialistina ning viimased 3 aastat metsnikuna. Peaaegu täielik komplekt metskonna ametikohtadest. Kui kõrvale jätta nüüdseks juba ajalukku jäänud metsavahi amet, siis Aini nimistust jäi välja küll raamatupidaja, aga seda tööd oli ta võimeline alati tegema, vajadusel tegigi.

Tööaastatest peab Aini südamelähedaseimateks just metsaülemana ametis olnud aastaid. Väikese kõrvalpõikena siinkohal mõned statistilised andmed Harjumaal metsaülematest. Läbi aegade on Harjumaal, kui arvestada maakonda 1991. aastani kunagistes, ennesõjaaegsetes piirides, sealt edasi aga praegustes piirides, töötanud metsaülemana kokku 250 erinevat isikut, neist naisi 13. Enamasti on naisterahvad ametis olnud lühiajaliselt, kaks siiski märgatavalt kaua. Lidia Kübard endises Harku ja Keila –Joa metskonnas kokku 17 aastat ja Aini Ratt Saku metskonnas 14 aastat. Läbi aegade on Harjumaal metsaülem ühes metskonnas ametis püsinud keskmiselt 7,1 aastat. Selle loo peategelane seega kahekordselt pikema aja.

Käesoleva kirjatüki koostaja ärgitas Aini't meenutama, kuidas kulges tee metsani ja metsas. Selgus, ega see nii väga otsetee olnudki.

Aini sünnikodu asub Põlvamaal Himaste külas Koti talus. Koti talu oli suurtaalu, omades maad kokku 94 ha. Peres peale Aini rohkem lapsi ei olnud. Isa arreteriti mõni aasta pärast sõja lõppu. Saatuslikuks sai varasem mobilisatsioonist kõrvalehoidmine, võimuvastane meelsus ja küllap ka talu suurus. Raske vangitöö Leena jõe äärses kullakaevanduses murdis mehe peatselt. Kodustele oli aga saabumas 1949.a. märtsikuu küüditamislaine. Küüditamisest pääseti tänu nn. venemaa – eestlastest perekonnale, kes vahepeal Koti taluhoone ühte ossa elama olid asunud. Ainil koos ema ja vanaemaga tuli kodust siiski peatselt lahkuda, sest sinna asutati kolhoosi kontor. Uus kodu leiti Kanepis, kus ema asus tööle kohalikku võitõõstusesse.

1957.a. lõpetas Aini Kanepi 7-kl. kooli. Esimese hooga asus edasi õppima Tartu Meditsiinikoolis. Peatselt jõudis aga arusaamisele “veriste asjade” vastuvõtmatutes ning läks üle Põlva Keskkooli. Tahtmine olla ise-seisev, teenida oma raha tingis selle, et Põlvas jäi kool enne viimast klassi pooleli. Noor neiu suundus Tartusse, asus teeninduskombinaati “Areng” tööle algul nõeluja – noppijana (huvitav kombinatsioon!), hiljem TKO spetsialistina. 11. klassi lõpetas Tartu II Tööliskoole Keskkooli juures.

Edasi viis haridustee EPA-sse, aga mitte Metsandusteaduskonda, vaid hoopis Mehhaaniseerimisteaduskonda. Teeninduskominaat “Areng” nägi Ainis tulevast head spetsialisti. Nende soovitus oligi algul EPA mehhaniseerimisse astuda, siis kolme aasta pärast üle minna Kaunase Polütehnilise Instituuti kiudainete tehnoloogia erialale. Mehhaniseerimisteaduskonna õhtuses osakonnas tegigi Aini kaks kursust ära, siis jättis pooleli, sest ema ei olnud kuidagi päri tütre Kaunasesse minekuga. Nüüd alles langes valik metsanduse kasuks. 1964.a. sügisel tegi Aini uued sisseastumiseksamid just sinna.

EPA aastad 1964. – 69. möödusid täisvereliselt, elu parimatele aastatele vääriliselt. Aktiivselt löi kaasa Tartu Üliõpilaste Looduskaitseringi tegevuses.

Värskelt diplomeeritud metsamajanduse insener suunati tööle Tallinna Rohelise Võõndi Metsamajandisse, algse pakkumise kohaselt Vääna metskonda abimetsaülemaks. Kohale jõudes pakuti sama ametikohta aga hoopis Saku metskonda. Aini käis omatahtsi ka Väänas vaatamas. Praegu meenutab, kuidas Vääna metskonna kontoris olnud kohal kaks naist, kes teda takseerinud pilguga, ega kolmandat siia küll vaja ei ole. Hiljem kujunesid samade Vääna metskonna töötajatega väga südamlilikud suhted. Vääna metsaülem kahetses väga äraolekut sel päeval, sest jäi ta ju ilma kenast ja äärmiselt asjalikust abimetsaülemast. Võitis aga Saku metskond, kuhu Aini siis ikkagi abimetsaülemana tööle asus.

Mis pikast tööperioodist eriliselt meelde on jäänud? Aini arvates metsatulekahjud, alaline pinge ja valmisolek nende kiireks avastamiseks ning kustutamiseks, mis varemalt toimus suuresti metskonna omal jõul. Kohe esimesel tööaastal toimus suur rabametsa põlemine vahetult Saku alevikul lähedal. Tulekahju kustutamine kestis mitu nädalat. Mehed kustutasid tuld, Saku Õlletehas oma toodanguga aga meeste janu.

Taoline topeltkustutamine meeldinud meestele vägagi...

Meenuvad suured metsakultiveerimise aastaplaanid, üle saja hektari metskonna kohta. Tormimurrulangid või põlendikud tulid ju taasmetsastada. Metsaparanduse vajalikkuses ei kaheldud, küsimus oli, kas metskond trassid ikka lahti raiuda ja materjali kraavikopa eest ära vedada jõudis.

Kogu eksisteerimise aja püsis Saku metskond Tallinna RV Metsamajandis parimate hulgas. Tunnustamist leidis ka vabariigi ulatuses.

Ükskõik, mis ametikohal töötades, püüdis Aini olla õiglane. Soovis enda ümber näha korda nii asjaajamises, kui korda heakorra mõistes. Ta ei eita, et oli vahel oma seisukoha kaitsmisel ehk liialt emotsionaalne, kasutades kõige vahedamat naiselikku mõjutamisviisi – pisaraid.

Lõbusamatest seikadest meenutab Aini muigelsui segadusi seoses oma eesnimeliga. Tallinna RV Metsamajandis oodati 1969. a. EPA -st tulevat meesterahvast, viimases käskkirjas töölt vabastamise kohta sattunud jällegi “härrade” nimekirja. Praegugi naerma paneb juhus, mil ta nägi metsaservas pealt, kuidas kaks jänest “poksimatsi” pidasid. Vastastikune andmine olnud sedavõrd äge ja ennastunustav, et Aini võinuks vabalt vahekohtunikuks minna.

Mis saab edasi? Mis ikka saab; metsaasjade ajamise kõrvalt leidis Aini aega isikliku elu programm täita, pere luua, ilus kodu rajada. Kahe vahva lapselapse poolt on vanaema väga nõutud persoon. Nüüdsest jagub rohkem aega nendega tegelemiseks.

Jääb üle tänada Ainit metsale pühendatud aastate eest, soovida rõõmutundmist oma kasvatatud – hooldatud puistutest.

Head tervist ja kauneid aastaid järgnevaiks eluetapiks!

Kauaaegne vahetu kolleeg TOOMAS TIITS

Kaljo Kokuta – 60

Olen tihti sõitnud mööda Kivi-Vigala Vana-Vigala maanteed. Siin läheduses on minu sõbra suvekodu ja Piirsalust tulles ning sõbra pool aega mõnusasti veetnud kulgen ma siit kaudu koju Eidaperre. Vasakul pool teed on nn. Väimastvere tüüpi kuid kõvasti ehituslikult täiendatud endise Vigala metkonna kontor koos kõrvalhoonega. Teiselpool teed on uus kuid praeguseks mahajäetud ja tühi endise metkonna töökoda. Töökojast edasi paremal pool algab ühepere-elamute rodu mis küünib kuni Vigala jõeni. Alati siit mööda sõites mõtlen, millises majas nendest elab Kaljo oma perega. Ja samas taban end mõttelt, et see polegi ju tähtis, sest kõik need majad alates töökojast kuni enne jõge viimaseeni, mis lõpuni valmimata ja seetõttu süngena paistab, on ehitatud endine Vigala metkonna metsaülem Kaljo Kokuta. Osaliselt kindlasti „ainult” organiseerinud kuid suures osas kindlasti ka oma kätega tehtud. Mäletan ühte varakevadist laupäeva hommikut kusagilt eelmise sajandi 80-ndate aastate algusest. Miskil põhjusel sõitsime koos peametsaülema Jüri Ehrpaisiga Vigala metkonda. Mõtlesime just, et ei tea, kust Kaljot leida, kui kuulsime läbi hommikuse udu haamri kopsimist kerkiva metkonna tööko-

ja poolt. Märkasime Kaljot katusel, ta tagus parajasti eterniidiplaate paika. Nii Kaljo otsesel eestvedamisel ja kaasalöömisel kerkisid paljud uued elamud ja remonditi vanu, ikka selleks et metkonda tuleks tööle ja elama inimesi ja selle kaudu saaksid täidetud metkonna ette pandud eelarveülesanded. Lisada võib veel sedagi, et kusagil polnud otseselt kästud metkondadel ehitusega tegeleda. Kolhoosid ja sovhoosid olid aga riigi poolt palju paremini rahastatud ning et palju kortereid korraga kätte saada, kerkisid neil suured mitmekorruselised paneelelumajad. Kõik paremad metsaülemad proovisid toorkord metsaministeeriumi innustusel taolisest põllumajandusmajandite „efektiivsusest” mööda hiilida ja ehitada või remontida noortele peredele ühepereelamuid, mis noortele elamiseks palju kutsuvamad olid kui suurpaneelilamud. Kaljo Kokuta oli tolleaegses Rapla Metsamajandis oma inimeste elujärje parandajana kindlalt esirinnas.

Teiseks Kaljo ametialaseks suurhobbyks oli oma metkonna kokkuveotehnika võimsuse suurendamine traktorite, kärude, tõstukite vahetuskaubana ostmise teel. Eks vahetuskaubaks oli tolkorral ikka ainult põhiliselt hea saepalk. Muud teed lihtsalt polnud kui elada ja areneda tahtsid. Kaljo oli 1997.a. alguseks jõudnud nii viisi muretseda kaks täiskompleksis MTZ ja ühe LKT tüüpi traktori(täiskompleks tähendab: traktor, kärud pluss tõstuk). Lisaks kaks täiskompleksis „partisani”(täiskompleksis vanad traktorid tagavara osadeks). Kuna aga nõukogude aegne tehnika oli kiire lagunema, olidki kõigil tehnikat omavatel ettevõtetel oma remonditöökojad.

Nii viisi rühkis Vigala metkond sotsialistlikus võistluses(majandusvõistlus nõukogude ajal) üha ette poole, jõudes kandadele tolleaegsetele Rapla Metsamajandi edukamatele Vardi, Eidapere ja Märjamaa metkondadele. Vigala metkond likvideeriti 1997.a. 01. aprillist.

Kaljo Kokuta on sündinud 19.märtsil

1946.a. Jõgevamaal endises Pajusi vallas. Käis Painküla algkoolis ja Jõgeva Keskkoolis ja mõistagi seejärel EPA-s metsamajandust õppimas. Seejärel tuli varsti läbida „teine kõrgkool”, ehk elu ülikool, milleks oli tolleaegsetele noormeestele Nõukogudevene armeeteenistus oma 1,5 või 2 aastaga kuidas kellelgi vedas. Peale kroonut algas töömehete, mis kujunes võrdlemisi mitmepalgeliseks. Kaljo on töötanud lühikest aega Kurista (Jõgeva) Metsamajandis, Suure-Jaani Metsamajandis vaneminsenerina raiefondi alal ja Türi Metsakombinaadis metsapunktis. Vigala metkonda asus Kokuta tööle 1978.a. 01.oktoobrist. Algul kuulus Vigla metkond Läänemaa Metsamajandi koosseisu, hiljem kuni lõpuni Rapla Metsamajandi või tema järeltulijate koosseisu.

Praegu töötab Kaljo Kokuta Vigala Tehnika ja Tootmiskoolis õpetajana. On tunnustatud õpilaste ja kolleegide seas oma laialdaste teadmiste, elutarkuse ja liikuvuse poolest. On uhke oma tütre üle, kes töötab riigikohtus ja teinud temast vanaisa. Abikaasa, kes kunagi ka metkonnatöös kaasa löi, varustab end tööga ja selle kaudu teenib perele raha kindlate küla töödega.

Selline sai lugu mehest, kel hiljuti täitus 60 eluaastat. Julgen ütelda, et Kaljo Kokuta on mees, kes on vähem tunnustamist leidnud kui peaks seda olema. Võib-olla on selle põhjuseks tema positiivselt jonnakas iseloom, mis kõigile ülemustele ei tarvitse meeldida kuid mis vaieldamatult olid tema metsamajanduses tehtud kordaminekute aluseks. Kuid tehtud head tööd ei saa keegi kunagi ära võtta. See jääb.

Soovime Kaljo Kokutale tugevat tervist ja õnne Sinu ettevõtmistes. Küllap jõuad nüüd mingil muul alal samasuurt edu arendada kui aastatel 1978 kuni 1997 metkonda majandades! Sa oled ju veel nii noor !

Kolleegide nimel

TAIVO RAUDSAAR

Marje Green – 45

15. aprillil jõudis oma väikese juubelini Marje Green. Marje lapsepõlv ja kooliaastad möödusid põhiliselt Türi. Pärast keskkooli lõpetamist alustas ta õpinguid EPA-s ja lõpetas selle kooli 1984.a. met-

samajanduse insenerina. Pea koolitarkust täis, alustas Marje oma „metsanaiseteed” Türi Metsakombinaadis. Pärast paari aastast kogemust metsatööstuses tundis ta vajadust suunduda metsanduse „rohelisema külje” poole ja nii alustas ta kevadel 1986.a. tööd Kõpu metkonna abimetsaülemana. Tolleae-

gne abimetsaülema töö oli mitmekesisem kui praegu – pabereid oli vähem ja metsas sai rohkem käia. Juba enne, kui metkonda tulid arvutid, tundis Marje selle teema vastu huvi ja käis koolitustel. Ja kui siis metkond sai esimese arvuti, oli Marje omas „sõiduvees” - üritas algsete programmidega korda saata igasugu „imesid”.

1999.a. lõpus, kui Kõpu metkonda olid ootamas järjekordsed struktuurimuudatused, otsustas Marje vastu võtta uue pakkumise ja asus tööle Kõpu valla maakorraldajana. Täna on ametinimi muutunud ilusamaks – arendusnõunik – ja mitmeid erinevaid tegevusi on talle lisaks usaldatud.

Mets ja loodus on talle koguaeg südame lähedane olnud, lisaks lapsepõlvkodust Türi saadud „kiiks” on teda täiendama pannud

maastikukujundamise ja iluaianduse alal. Seetõttu on Marje praegu Röpina Aianduskoolis kaugõppe nimekirjas. Kursuse lõppedes saab ta veel ühe peene nimega ameti paberid - maastiku ehitaja.

Soovime Sulle pealehakkamist kõigis ettevõtmistes ja jätkuvat ilumeelt oma elu ja ümbruse kujundamisel.

Endised ja praegused kolleegid

Väljaandja:
Eesti Metsaülemate Ühing
Rõõmu tee 1, Tartu
Toimetaja: Priit Kask
erastvere@rmk.ee
tel 510 5698
www.hot.ee/emy